

Handläggare
Elisabeth Klett
Telefon: 08 508 28336

Till
Kulturnämnden

Uppdrag kring öppna data

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att Kulturnämnden beslutar

- Att uppdra åt Stadsarkivet att utarbeta Digital arkivstrategi för Stockholms stad, samt
- Att föreslå åtgärder och genomföra aktiviteter för att förverkliga offentlighetsprincipen i det digitala sammanhanget

Lenart Ploom
Stadsarkivarie

Sammanfattning

Stadsarkivet ges i uppdrag att utifrån Chydeniusinitiativet om utvecklingen av offentlighetsprincipen och Lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (**PSI-lagen**), ta fram en Digital arkivstrategi för Stockholms stad.

Med utgångspunkt i Stadsarkivets ansvar för stadens informationsförsörjning ska arkivstrategin bland annat beskriva stadsarkivets uppdrag och ansvar när det gäller utveckling av tillgängliggörande av öppna data, utifrån insyns- och demokratiaspekter.

Stadsarkivets uppdrag har sin grund i den svenska offentlighetsprincipen och utgår från TF (Tryckfrihetsförordningen SFS 1949:105). Under senare år har Lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (SFS 2010:566) och den snabba utvecklingen inom informationsteknologin ökat och förändrat förväntningarna på hur offentlighetsprincipen ska realiseras.

Bland annat gäller det förväntningar och krav på att offentliga verksamheters information ska vara tillgänglig i form av öppna data.

Öppna data är sådana data som är digitalt tillgängliga och som vem som helst fritt får använda, återanvända och distribuera, med som största motprestation att ange källa. Öppna data får inte vara skyddat av sekretess, PUL eller immaterialrätt. Dock kan skyddad data, efter särskild prövning, utlämnas för vidare användning, t.ex. socialtjänsthandlingar för social forskning.

Offentlighetsprincipen behöver anpassas till dessa förväntningar och krav. Bland annat genom att de data som hela tiden skapas i staden blir en gemensam tillgång i form av öppna data. En tillgång som gynnar insyn och demokrati, bidrar till näringslivets utveckling, ökar servicen och gör det enklare för stockholmarna.

Utifrån Stadsarkivets ansvar i stadens informationsförsörjning ges förvaltningen i uppdrag att:

- Ta fram Digital arkivstrategi för Stockholms stad
- Samverka med SLK:s initiativ inom Öppna data
- Ta fram riktlinjer för urval av öppna data
- Etablera förvaltningsorganisation för öppna data
- Genomföra kunskapsuppbyggande aktiviteter
- Genomföra kunskapsspridande aktiviteter.

Resultatet presenteras i Digital arkivstrategi för Stockholms stad och i en uppdragsrapport.

Bakgrund

Kulturborgarrådet har gett Stadsarkivet i uppdrag att utifrån Chydeniusinitiativet och Lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen, komma med förslag på hur förvaltningen ska utveckla sin roll för att möta allmänhetens och andra intressenters förväntningar på stadens användning av informationsteknologins möjligheter i förverkligandet av offentlighetsprincipen.

Offentlighetsprincipens grundpelare Tryckfrihetsförordningen (TF SFS 1949:105) initierades av den österbottniske prästen och riksdagsledamoten Anders Chydenius. Han hade en stark tro på att yttrandefrihet, näringsfrihet och frihandel var grundläggande faktorer för välstånd. TF reglerar rätten att ta del av handlingar från den offentliga förvaltningen och

innebär att alla allmänna handlingar ska tas om hand och hållas ordnade på ett sådant sätt att de kan återsökas och förstås i sitt sammanhang så länge de bevaras.

EU-direktivet om Public Service Information (PSI-direktivet) och Lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen, grundas på samma inställning, att tillgång till offentlig sektors information gynnar näringsliv och välbefinnande för den europeiska befolkningen.

Kulturnämnden är arkivmyndighet och har genom Stadsarkivet ett särskilt ansvar för stadens informationsförsörjning. Offentlighetslagstiftningen är tillsammans med arkivlagen den grund på vilken uppdraget som arkivmyndighet vilar.

Stadsarkivet har genom sitt ansvar för stadens samlade arkiv, lång erfarenhet av och kunskap om tillämpning av offentlighetsprincipen och av vidareutnyttjande av den information som finns i arkiven.

PSI/Öppna data omfattar all verksamhetsinformation som är allmänna handlingar och där hinder för utlämnande inte föreligger, oavsett format eller databärare.

Förändrade kommunikationsmönster mellan förvaltningar och medborgare/näringsliv hänger samman med den snabba utvecklingen av informationsteknologin och ställer helt nya krav på Stadsarkivets metoder. Det kräver också tydliga mandat för uppdraget som arkivmyndighet.

Ärendet

Kulturborgarrådet har uttryckt att staden behöver vidta åtgärder för att säkerställa offentlighetsprincipen i det digitala sammanhanget, med stöd av informationsteknologi. Det finns risker att den värdefulla resurs som digitala handlingar skapade i stadens förvaltningar och bolag utgör, inte tas om hand på ett sätt som uppfyller krav på tillgänglighet och påvisbar äkthet i enlighet med offentlighetsprincipen. Stadsarkivet ska därför beskriva ett uppdrag för hur förvaltningen ska hantera frågan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utvecklingen av hur informationsteknologi används som stöd i stadens verksamheter kräver att beslut som rör hur data och

handlingar hantering behöver tas redan innan de produceras. Vissa arkivrelaterade aktiviteter behöver genomföras upprepade gånger under ärendehanteringsprocessen.

Gemensam tillgång till information kräver att staden standardiserar exempelvis hur ärenden och handlingar namnges. Arkivmyndigheten behöver därför mandat att leda och styra hur information skapas och hanteras från planering av tekniska systemstöd och genom hela livscykeln. Utvecklingsområdet nu är att möta de krav från olika intressenter som kommer av hur de tekniska möjligheterna påverkar hur information skapas och används.

Stadsarkivet driver sedan 2007 ett aktivt utvecklingsarbete vad gäller stadens gemensamma försörjning av digital verksamhetsinformation. Kärnan i arbetet är kvalitet, tillgänglighet och säkerhet nu och över tid på ett för staden effektivt sätt. Vidareutnyttjande av allmänna handlingar och värdering av verksamhetsinformation är traditionell kompetens i arkivet.

Stadsarkivet är också aktivt inom nationell och internationell standardisering inom området information – dokumentation: ledning och styrning av verksamhetsinformation.

Stadsledningskontoret (SLK) driver sedan 2011 ett arbete med öppna data genom att publicera utvald verksamhetsinformation i en särskild portal på internet. SLK genomförde också under 2012 en kombinerad idé- och app-tävling för att marknadsföra stadens arbete med öppna data. Projektet har en teknisk inriktning och vänder sig bl.a. till entreprenörer och informationsmäklare som efterfrågar realtidsdata.

Stadsarkivet deltar i projektet och ser möjlighet att utveckla samarbetet, så att SLK:s tekniska kompetens samverkar med Stadsarkivets informationskompetens.

Förslaget

Förslaget till uppdrag har en strategisk inriktning inom ramen för ansvaret som arkivmyndighet.

Förslaget syftar till

- långsiktighet i stadens digitala informationsförsörjning och i utlämnande av allmänna handlingar i digital form

inklusive tillhandahållande och förvaltning av öppna data

- att främja ökad insyn och demokrati och förbättrad service, i att göra det enklare för stockholmarna, samt
- att sprida kunskap om den informationsresurs och kunskapspotential som stadens allmänna handlingar utgör.

Uppdraget

Genomförande

Uppdraget genomförs med fyra inriktningar:

- 1. Framtagande av Digital arkivstrategi för Stockholms stad med beskrivning av Stadsarkivets roll i ledning och styrning av digital verksamhetsinformation och tillhandahållande av stadens allmänna handlingar som öppna data.**
Strategin styr och stödjer utvecklingen av arbetssätt och skapar förutsättningar för stadsarkivets roll i stadens informationsförsörjning och den förvaltning av data, processer och standarder, som håller på att etableras i staden.
- 2. Deltagande i SLK IT:s projekt om Öppna data inom två kompetensområden: ledning, styrning och förvaltning av digital verksamhetsinformation och tillhandahållande tillgängliggörande av stadens allmänna handlingar som öppna data.**
Bidra till publicering av öppna data, i SLK:s portal och komplettera realtidsdata med nutidsdata och kulturarvsdata genom de data som Stadsarkivet förvaltar.
- 3. PSI-labbet etableras som ett kunskapsuppbyggande projekt med uppgift att genom kommunikation och praktiska arbetsmöten samarbeta med intressenter, undersöka behov utifrån vidareanvändningsaspekter och formulera rekommendationer för staden.**
Ett labb med tekniska möjligheter och tillgång till realtidsdata, nutidsdata och kulturarvsdata, och med den vidd av möjligheter att kommunicera/tillgängliggöra som finns idag genom internet. Deltagande är intressenter från olika sektorer i staden. Genom PSI-labbet förs också diskussioner om verksamhetsinformationens kvalitet och förvaltning över tid utifrån perspektivet ”Öppna data”.

4. Återkommande kunskapsspridande aktiviteter som uppmärksammar hur offentlighetsprincipen kan förverkligas i staden med stöd av IT

Uppdraget hålls samman i en helhet och utvecklar en gemensam kunskapsbas.

Resultat

- Förslag till arkivstrategi för Stockholms stad med beskrivning av Stadsarkivets roll i staden
- Förslag till riktlinjer för urval av öppna data
- Publicerade öppna data,
- Etablerad förvaltningsorganisation för öppna data
- Rekommendationer för att möta olika intressenters behov av hur öppna data tillhandahålls samt
- Genomförda kunskapsspridande aktiviteter.

Tidsplan

Arkivstrategin: februari 2014.

Riktlinjer och förvaltningsorganisation: juni 2014

Slutrapport: T2 2014.

Återrapportering

- Kulturnämndens förslag till Kommunfullmäktige om Digital arkivstrategi för Stockholms stad
- Uppdragsrapport

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Elisabeth Klett och föredragits för stadsarkivarien.